

Prebudenie

Skolaboval uprostred preplnenej súdnej siene. Bol jedným z najuznávanějších právnikov tejto krajiny. Bol aj mužom, ktorého dobre poznali pre jeho talianske obleky za tritisíc dolárov, ktoré zakrývali jeho dobre živenú postavu, ako aj pre pozoruhodnú sériu jeho víťazstiev v súdnych sporoch. Jednoducho som tam stál paralyzovaný šokom z toho, čo som práve videl. Zo slávneho Juliana Mantla sa razom stala obeť – teraz sa zvíjal na zemi ako bezmocné dieťa, pričom sa triasol a potil ako pomätenec.

Mal som pocit, akoby sa od tej chvíle začalo všetko hýbať spomale-ne. „Bože môj, Julianovi je zle!“ vzrušene skríkla jeho spolupracovníčka a vyjadrila to, čo už bolo každému jasné. Sudkyňa vyzerala, že je na pokraji paniky a rýchlo niečo zamumlala do privátneho telefónu, ktorý si nechala nainštalovať pre prípad núdze. Čo sa mňa týka, len som tam vyjavene a zmetene stál. *Prosím neumieraj, ty starý blázon. Ešte je príliš skoro na to, aby si odišiel. Nezaslúžiš si takto zomrieť.*

Súdny zriadenec, ktorý predtým vyzeral, akoby ho zabalzamovali v stoji, sa vrhol k padlému hrdinovi súdnych siení a začal ho oživovať. Julianova pomocníčka bola vedľa neho, snažila sa ho upokojiť slovami, ktoré zrejme nemohol počuť, a jej dlhé blond kučery splývali na jeho rubínovo červenú tvár.

Juliana som poznal sedemnášť rokov. Prvý raz sme sa stretli, keď ma ako mladého študenta práva prijal jeden z jeho firemných partnerov na letnú prax. V tom čase mal všetko. Bol veľmi nadaným, pekným a nebojácnym procesným právnikom s veľkolepými snami. Julian bol mladou hviezdou a šamanom firmy. Dodnes si pamätám, ako som raz, keď som pracoval dlho do noci, prechádzal okolo jeho „panovníckej“ rohovej kancelárie a všimol som si zarámovaný citát na jeho masívnom dubovom stole. Bol to citát Winstona Churchilla a hovoril o mužovi, akým bol Julian:

Som si istý, že sme pánmi svojho osudu, že úlohy, ktoré pred nami ležia, nie sú nad naše sily, a že žiadna drina a úsilie nie sú väčšie, než môžeme zniesť. Kým veríme tomu, čo robíme, a kým máme nezdolnú vôľu víťaziť, víťazstvo je naše.

Ako myslel, tak i konal. Julian bol neoblomný, pracovitý a bol ochotný pracovať osemnásť hodín denne, aby dosiahol úspech, ktorý bol podľa neho jeho osudom. Dupočul som sa, že jeho starý otec bol prominentným senátorom a otec veľmi váženým sudcom federálneho súdu. Bolo jasné, že vyrastal v bohatej rodine a že na jeho pleciach, oblečených v oblekoch od Armaniho, spočívali obrovské očakávania. Priznávam však jedno: bežal svoje vlastné preteky. Bol odhodlaný robiť veci po svojom a miloval, keď bol stredobodom pozornosti.

Julianove poburujúce kúsky sa pravidelne objavovali na prvých stránkach novín. Bohaté a slávne osobnosti sa za ním hrnuli vždy, keď potrebovali skvelého súdneho taktika s agresívnym prístupom. Rovnako známe boli aj jeho neobvyklé záľuby. Nočné návštevy tých najlepších reštaurácií so sexy mladými modelkami alebo ľahkomyselné eskapády s bandou hulvátskych maklérov, ktorých volal „moja demolačná čata“, sa vo firme stali legendami.

Stále si nedokážem vysvetliť, prečo chcel, aby som na tom senzačnom prípade, ktorým sa mal zaoberať to prvé leto, pracoval s ním. Vyštudoval som síce právo na Harvarde, jeho alma mater, no určite som nebol najbystrejším praktikantom vo firme a v rodokmeni mojej rodiny

nefigurovala žiadna modrá krv. Po tom, ako môj otec pôsobil v námornej pechote, strávil celý život ako strážnik bezpečnostnej služby v miestnej banke. Moja mama vyrástla v neslávne slávnom Bronxe. A predsa si vybral mňa a nie niekoho z tých, ktorí ňňho ticho lobovali za privilégium stať sa jeho právnym poskokom v prípade, ktorý sa dostal do povedomia ako „alfa a omega všetkých súdnych procesov s vrahmi“. Vrav, že sa mu páči môj „hľad“. Samozrejme, že sme to vyhrali a vysoký úradník, ktorý bol obvinený z brutálnej vraždy svojej manželky, bol zrazu slobodným človekom – teda takým slobodným, ako mu to dovolilo jeho špinavé svedomie. To leto som sa toho naučil veľmi veľa. Dostal som omnoho viac než len lekciu o tom, ako vyvolať nálezitú pochybnosť tam, kde žiadne neboli. To dokáže každý advokát, ktorý za niečo stojí. Ja som však dostal lekciu o psychológii vyhrávania a vzácnu príležitosť pozorovať majstra v akcii. Nasal som to všetko ako špongia.

Na Julianov návrh som ostal vo firme ako spoločník a zanedlho sa medzi nami vytvorilo trvalé priateľstvo. Musím povedať, že sa s ním nepracovalo práve najľahšie. Pracovať ako jeho podriadený bolo často frustrujúce a viedlo to k mnohým nočným hádkam. Buď som mu musel dať za pravdu, alebo by ma vyhodil. Ten človek musel mať vždy pravdu. Pod jeho tvrdým zovňajškom sa však skrýval človek, ktorému na ľuďoch skutočne záležalo. Nech bol akokoľvek zaneprázdnený, vždy sa ma opýtal na Jenny, ženu, ktorú stále nazývam svojou nevestou, aj keď sme sa zosobášili ešte predtým, ako som šiel na právo. Keď sa Julian od iného letného praktikanta dozvedel, že som vo finančnej tiesni, zariadil, aby som dostal štedré štipendium. Je fakt, že dokázal byť dosť hrubý a že miloval divokú zábavu, no svojich priateľov nikdy nezanedbával. Skutočným problémom bolo, že Julian bol posadnutý svojou prácou.

Prvých pár rokov ospravedľňoval svoje dlhé nadčasy slovami, že to robí „pre dobro firmy“ a že plánuje ísť na mesiac na Kajmanské ostrovy, „určite na *budúcu* zimu“. Ako však čas plynul, Julianova reputácia génia sa rozšírila a jeho pracovná záťaž neustále narastala. Prípady boli vždy väčšie a lepšie a Julian, ktorý nikdy necúvol pred dobrou výzvou, na seba tlačil stále viac aj naďalej. Pri jednej zo svojich vzácných chvíľ pokoja sa mi zdôveril, že nemôže spať viac než pár hodín bez toho, aby sa zobudil

a cítil sa vinný, pretože nepracuje na jednom z prípadov. Čoskoro mi bolo jasné, že ho stravuje neutíchajúca túžba mať viac: viac prestíže, viac slávy a viac peňazí.

Podľa očakávania sa z Juliana stal neskutočne úspešný právnik. Dosiahol všetko, čo by len mohla väčšina ľudí chcieť: hviezdnu profesionálnu reputáciu so sedemciferným príjmom, nádherné sídlo v oblasti, kde bývali slávne osobnosti, súkromné lietadlo, letné sídlo na tropickom ostrove a auto, ktoré si nesmierne cenil – ligotajúce sa červené ferrari, ktoré mal zaparkované na svojej príjazdovej ceste. No vedel som, že to nie je také idylické, ako to na prvý pohľad vyzeralo. Všimol som si náznaky blížiacej sa pohromy nie preto, že by som bol omnoho vnímavejší než ostatní vo firme, ale jednoducho preto, lebo som s ním trávil najviac času. Boli sme vždy spolu, pretože sme vždy pracovali. Nikdy sme nemali pokojné obdobie. Stále sa vyskytol nejaký ďalší senzačný prípad, ktorý bol väčší než ten pred ním. Julianovi sa žiadna príprava na prípad nezda- la dostatočná. Čo keby sudca nedajbože prišiel s tou či onou otázkou? Čo keby sa náš výskum ukázal ako menej než perfektný? Čo by sa stalo, keby ho nachytali uprostred preplnenej súdnej siene a on by vyzeral ako jeleň, ktorého zachytil lúč lovcovej baterky?

A tak sme prekračovali svoje limity a zároveň sme sa nechali vtiahnuť do maličkého sveta, ktorý sa točil okolo práce. Boli sme dvaja otroci času, lopotili sme sa na 64. poschodí nejakého oceľového a skleneného monolitu, zatiaľ čo väčšina rozumných ľudí bola doma so svojimi rodinami a omámená predstavou nášho úspechu si myslela, že nám svet leží pri nohách.

Čím viac času som s Julianom trávil, tým viac som si uvedomoval, že padá stále hlbšie. Bolo to, akoby sa schválne ničil. Nikdy nebol s ničím spokojný. Jeho manželstvo sa rozpadlo, nehovoril so svojím otcom, a napriek tomu, že mal všetky materiálne veci, ktoré si mohol želať, stále nenašiel to, čo hľadá. Ukazovalo sa to na emocionálnej, fyzickej aj duchovnej úrovni.

Vo veku 53 rokov Julian vyzeral, akoby mu ťahalo na osemdesiat. Tvár mal celú zvráskavenú, čo bol nepektný odraz jeho agresívneho životného prístupu a obrovského stresu, ktorý vychádzal predovšetkým z jeho

nesprávnej životosprávy. Neskoré večere v drahých francúzskych reštauráciách, fajčenie hrubých kubánskych cigár a pitie koňaku za koňakom z neho spravili odpudivo obézneho človeka. Neustále sa sťažoval, že je chorý a unavený z toho, že je stále chorý a unavený. Stratil svoj zmysel pre humor a mal som pocit, že sa už vôbec nesmeje. Jeho niekdajšia nadšená povaha ustúpila ničivej pochmúrnosti. Osobne si myslím, že život preňho stratil zmysel.

Asi najsmutnejšie bolo, že stratil aj svoju sústredenosť v súdnej sieni. Kde by inokedy uchvátil všetkých prítomných mnohovravným a dokonalým argumentom, tam teraz pred súdnym dvorom celé hodiny monotónne mrmlal, hovoril od veci o nejasných prípadoch, ktoré mali len málo alebo vôbec nič spoločné s danou kauzou. Kde by inokedy reagoval grációzne na námietky opačnej strany, tam teraz prejavoval ostrý sarkazmus, ktorým skúšal trpezlivosť sudcov, čo ho predtým považovali za právnického génia. Jednoducho povedané, Julianova životná iskra sa začala vytrácať.

Nebol to len nápor šialeného tempa, ktorý predznačoval jeho predčasnú smrť. Vedel som, že to má pôvod niekde omnoho hlbšie. Zdalo sa, že ide o duchovnú záležitosť. Takmer každý deň mi vrael, že necíti žiadnu vášeň pre to, čo robí, a že je obklopený prázdnotou. Julian vrael, že ako mladý právnik právo skutočne miloval, aj keď bol k nemu spočiatku dotlačený sociálnym programom svojej rodiny. Komplexnosti a intelektuálne výzvy práva ho očarovali a vliali doňho veľa energie. Jeho moc vykonávať sociálne zmeny ho inšpirovala a motivovala. Vtedy bol niečím viac než len bohatým chlapcom z Connecticutu. Skutočne seba samého vnímal ako silu dobra, nástroj na sociálne zmeny, ktorým mohol využiť svoje neodškriepiteľné nadanie na pomoc druhým. Táto vízia dala jeho životu zmysel. Dala mu cieľ a poháňala jeho nádeje. Julianovu skazu nespôsobil len zhrdzavené prepojenie s jeho prácou. Zažil aj nejakú veľkú tragédiu ešte predtým, ako som nastúpil do firmy. Podľa jedného z jeho starších spoločníkov sa mu stalo niečo skutočne príšerné, ale nepodarilo sa mi nikoho presvedčiť, aby mi o tom povedal viac. Dokonca aj starý Harding, notoricky táravý spoločník firmy, ktorý trávil viac času v bare Ritz-Carlton než vo svojej ohromnej kancelárii, povedal,

že sa musel zaviazat' sľubom mlčanlivosti. Nech už bolo touto hlbokou, temnou udalosťou čokoľvek, mal som podozrenie, že nejakým spôsobom prispieva k Julianovmu úpadku. Samozrejme, že som bol zvedavý, no predovšetkým som mu chcel pomôcť. Nebol len mojím učiteľom, ale aj najlepším priateľom.

A potom sa to stalo. Ťažký srdcový záchvat stiahol Juliana Mantla späť na zem a ukázal mu jeho smrteľnosť. Stalo sa to uprostred súdnej siene číslo sedem v pondelok ráno, v tej istej súdnej sieni, kde sme vyhrali prípad nazvaný „alfa a omega všetkých prípadov s vrahmi“.